

JUDr. Branislav Jablonka, PhD.

Katedra obchodného, finančného a hospodárskeho práva; PraF UK Bratislava

Advokát

e-mail: branislav.jablonka@flaw.uniba.sk

Téma: Zmenkové právo

Osnova prednášky:

1) Vymedzenie cenného papiera a postavenie zmenky v práve cenných papierov

- pramene zmenkového práva (najmä zákon č. 191/1950 Z. z., zákon č. 566/2001 Z. z., Obchodný zákonník, Občiansky zákonník)
- vznik záväzkov z cenných papierov
- abstraktné a kauzálne právne úkony
- pojem cenný papier (zákon č. 566/2001 Z. z.)
- forma cenného papiera (na meno, na rad, na doručiteľa)
- podoba cenného papiera (listinné, zaknihované)
- znak: - cennosť, - hmotný substrát

2) Vlastnosti cenných papierov

- z hľadiska právnych dôsledkov: konštitutívne v. deklaratórne, dokonalé v. nedokonalé
- z hľadiska prevoditeľnosti: ordrepapiere, rektapapiere, au nom papiere
- z hľadiska právneho dôvodu: abstraktné, kauzálne

3) Náležitosti zmenky

- z hľadiska zmenkového rozlišujeme zmenky: vlastná, cudzia
- z hľadiska hospodárskeho rozlišujeme zmenky: zaistovacia, platobná
- účastníci zmenkovoprávneho vzťahu: vystaviteľ, remitent, akceptant, indosant, indosatár, avalát, avalista
 - a) označenie zmenka v bezpodmienečnom príkaze zaplatiť zmenkovú sumu
 - b) meno zmenečníka
 - c) meno remitenta

- d) dátum vystavenia
 - e) miesto vystavenia
 - f) dátum splatnosti
 - g) miesto splatnosti
 - h) podpis vystaviteľa
- blankozmenka – zárodok budúcej zmenky (jej význam)
 - zmena textu zmenky a jej vplyv na obsah práv

4) Splatnosť zmenky

- štyri možné spôsoby splatnosti:
 - o vistazmenka
 - o lehotová vistazmenka
 - o datozmenka
 - o lehotová datozmenka
- prezentačná povinnosť – prvý znak zachovania práv zo zmenky
- čas prezentácie
- miesto prezentácie

5) Zmenkový postih

- postih pre neplatenie
- postih pre neprijatie
- postih pre ohrozenie

6) Protestácia zmenky

- protestačná povinnosť – druhý znak zachovania práv zo zmenky
- protest – písomné osvedčenie vydané oprávneným orgánom
- protestant, protestát, protestný orgán
- oprávnený orgán: notár, súd
- čas protestu
- miesto protestu

7) Aval (zmenkové ručenie)

- avalista (zmenkový ručiteľ)
- avalát (osoba, za ktorú sa zmenkové ručenie prijíma)
- význam avalu a jeho porovnanie s ručením podľa Obchodného a Občianskeho zákonníka

8) Námietky voči plateniu zmenky

- obrana zmenkového dlžníka v kontexte špecifik zmenky
- absolútne námietky:
 - o námietka neplatnosti zmenky
 - o námietka neplatnosti zmenky
 - o námietka predčasného uplatnenia práv zo zmenky
- relatívne námietky:
 - o kauzálne námietky
 - o námietky avalistu
 - o námietka započítania
 - o námietka zániku zmenkového záväzku
 - o odvodená relatívna námietka spočívajúca vo vedomom konaní nadobúdateľa zmenky na škodu dlžníka
 - o námietka nespôsobilosti podpisovateľa zmenky zaväzovať sa a námietka nedostatku oprávnenia na zastupovanie